

EMPRESA FAMILIAR

Pla de successió? Ara tampoc

Modest Guinjoan / Josep Maria Llaurador
gu@barcelonaeconomia.com

Tan bé que anàvem. La nostra economia ha conegut al llarg dels darrers anys un període d'expansió bastant inusual que s'ha traduït en uns registres macroeconòmics envejables i en uns resultats destacats per a les empreses.

No és que s'hagi acabat l'etapa daurada, però ja fa dies que molts indicadors econòmics assenyalen una desacceleració que, per exemple, ha forçat el BCE a rebaixar els tipus. Així es facilita el manteniment d'un ritme de creixement relativament alt en un context marcat per la tendència a créixer menys que abans. Sense necessitat de recórrer a cap alarmisme, es pot afirmar que l'economia europea està fent un aterratge suau que, d'una manera o altra, farà cap a casa nostra.

Mentrestant, la taxa de supervivència de les empreses familiars, a l'hora de passar la torxa a la generació següent, no millora amb els anys. Segons l'Observatori Europeu per a les Petites i Mitjanes Empreses del 2000, un 32% de les empreses de la UE espera un canvi de propietat en els propers 3 a 5 anys i un altre 10% l'espera d'aquí a 6 anys o més. D'aquestes companyies, s'estima que se'n vendran un 26% a tercers i que un 33% passaran a la següent generació. Són dades amb volums tan considerables com les que estimava el mateix Observatori el 1996, quan deia que 6,3 milions de llocs de treball a Europa estaven amenaçats per la po-

bra preparació de la transmissió dels negocis.

Cinc anys més tard, en un context econòmic encara optimista malgrat una certa desacceleració, que ens mostra dia rere dia signes d'una creixent globalització i, en conseqüència, un reguitzell de fusions i adquisicions i, sobretot, una competència aferrissada, les coses no són precisament més fàcils. Ans al contrari, les empreses familiars petites i mitjanes senten l'alè de l'amenaça al seu propi clatell, fins al punt que els més pessimistes opinen que estan abocades a la desaparició en nom de les grans corporacions globals, familiars o no. Però el derrotisme no és un tret característic dels emprenedors. S'hi pot fer alguna cosa; ha de fer-la l'empresari i ha de fer-la a temps. Els empresaris ho saben bé, però els costa molt de posar-s'hi.

Tothom ho sap. La successió de l'empresari familiar ha estat -i ho és encara- la principal causa de mortalitat de les empreses familiars. Però, ves per on, ara l'empresari que vol mantenir-se eternament al timó del

vaixell familiar tindrà una excusa de pes. No convé. No és el moment. Ningú no sap cap a on anirà la situació econòmica, cal conèixer molt bé el sector per prendre les decisions encertades, l'experiència és un factor clau.

No ens enganyem, d'excuses, en poden trobar milers, però no n'hi ha cap que els faci immortals, ni que eviti la pèrdua natural de l'energia que mostra-

ven anys enrere. L'empresari arriba a una edat en la qual té en un horitzó visible la seva edat de retirada. Si l'entorn competitiu ha esdevingut més agressiu i l'empresari té, posem per cas, al voltant dels 60 anys, potser és el moment de pensar en el relleu natural, en la supervivència de l'empresa a llarg termini, en el canvi generacional, en algú més avesat a l'entorn del nou mil·lenni. Altrament, es pot fer massa tard per a l'empresari, per als aspirants i per a l'empresa.

Amb el volum d'empreses familiars existents i el nombre de treballadors i de famílies que en viuen, i a la vista de la peresa que fa als empresaris planificar la successió, no estaria de més que les institucions consideressin l'oportunitat d'establir mecanismes per facilitar el rejuveniment empresarial, més enllà del bon tractament fiscal que ja rep actualment la transmissió de l'empresa familiar. Per modernitzar el parc automobilístic ja ho fan; no són més importants les persones i les empreses?